

Uredništvo v
Murski Soboti
....
Rokopise ne vrača
....
Izhaja vsako so-
boto in stane s
poštnino vred za
celo leto 40 D.
pol
čet

NAŠ DOM

P. M. Vseučiliške knjižnica v
Ljubljani

Narodno-socialističen tednik

Upravništvo v
Murski Soboti
....
Oglasi:
 cm stane 1 Din
Oglasi za celo
stran, za 1/2 in za
1/4 strani stanejo
1/5 para za 1 cm
Pri večkratni obja-
vi primeren popus.

30. številka.

Murska Sobota, dne 13. oktobra 1923.

I. leto.

Tretja obletnica korošk. plebiscita.

Domovina, vedno mislim
nate in na neosvobojene
brate!

V sredo, 10. oktobra so minula tri leta od plebiscita na slov. Koroškem; ta plebiscit je imel za našo državo zaradi nemške drznosti, nasilnosti in nepoštenosti slab izid. Mnogo tisočev naših bratov in sester je prišlo ta dan v narodno sužnost, pod nemško Avstrijo. In kako so ti naši rojaki želeli, da bi južni Korotan pripadel 10. oktobra 1920. Jugoslaviji, kako hrepenijo po odrešenju še dandanes. Nemci, znani Volkswehrovci, so jih po plebiscitu začeli preganjati, zapirati, tepsti; požigali so jim hiše! Vzeli so jim vse narodne pravice, vsilili nemški jezik v šolo, cerkev in v urade. Vse to žalosti in boli naše brate in sestre na južnem Koroškem, njihova nesreča pa vzbuja in mora vzbujati naše sočutje, zato je slovenski Korotan in ostane — naša srčna boleš! Nesrečni izid plebiscita dne 10. oktobra nas boli tembolj, ker ga ni povzročila volja naroda, ampak tuja zloba, tuja hudoba!

Koroška ima slavno zgodovino. Že v 6. stoletju po Kr. so se naselili po celi lepi Koroški in še daleč proti zahodu na Tirolskem naši pradedje — stari Slovenci. Živeli so kakor drugje tudi tukaj v zadrugah in županijah, a te županije so se združile v narod, ki si je ustvaril tukaj svojo samostojno državo ter si izvolil svojega vojvoda. In ta tradicija se je ohranila v Korotanu do l. 1444. Severno od Celovca je znano Gosposvetska polje, tam še dandanes stoji samotno kameniti vojvodski prestol, kjer je slovenski koroški narod ustoličeval s posebnimi narodnimi obredi svoje domače vojvode. Vse te pravice in svobodo so vzeli polagoma korotanskim Slovincem nemški Habsburžani, ki so l. 1335. spravili Koroško pod svojo oblast. Že poprej in posebno v poznejših stoletjih se je vršilo zatiranje in ponemčevanje korotanskih Slovencev, ki je bilo mnogo hujše kakor po južnem Štajerju. Zatirali so jih, a zatreti jih niso mogli! Slovenci so si v Zilski dolini in po južnem Koroškem kljub vsemu pritisku ohranili svoj jezik, svoje narodne šege in običaje, svojo narodno zavednost in krasne nar. pesmi, ki so sploh cvet narodne pesmi. Kdo danes ne pozna one priljubljene „Kje so tiste stezice“, „Glej čez jezero“ itd.

Koroški Slovenci imajo veliko zaslugo za vse Slovenstvo, ker so skozi stoletja tvorili močan jez germanskemu navalu, ki je pritiskal od severozahoda — od Frankov in Bavarcev. Koroška je dala slov. narodu mnogo slavnih mož, narodnih buditeljev, učiteljev in slavnih znanstvenikov. V Celovcu se je po zaslugi vrlih narodnjakov ustanovila družba sv. Mohorja, prvo veliko književno podjetje na Slovenskem. Ogromno število knjig poučne in zabavne vsebine je razposlala ta družba tekom svojega obstoja med Slovence v domovini in tujini ter položila s tem široki in trdni temelj splošni kulturi našega naroda. Tudi v naše Prekmurje je raztegnila svoje de-

lovanje, in brez dvoma ima družba sv. Mohorja velike zasluge, da se tukajšnji panonski Slovenci niso bolj pomadžarili.

Iz povedanega je razvidno, da je Koroška res zibelka Slovenije, po pravici pa se tudi trdi, da je zibelka in začetek naše državnosti. Zato pa je opravičeno vzkliknil slavnostni govornik na žalnem shodu v M. Soboti dne 10. tm. tako-le: „Kakor si ne moremo misliti Jugoslavije brez Slovenije, tako ne sme in ne more ostati Slovenija brez slovenskega Korotana! Prišel bo veliki čas, ko bodo se podrle papirnate meje od Reke do Triglava, takrat pa bo Jugoslovan prekoračil mogočen in zmagovit tudi Karavanke in prinesel svobodo bratom in sestram v Korotanu!“ Do takrat pa je dolžnost nas vseh, ki se veselimo svojega odrešenja, svoje svobode, da se spominjamo o vsaki priliki tega neodrešenega ozemlja in skrbimo po Jugoslov. Matici za to, da se ohrani tam narodni živelj, narodna tradicija.

A ne samo glede narodne zgodovine, tudi po svojih prirodnih krasotah zasluži slovenska Koroška, da je ne izpustimo nikdar iz vidika. Kdor je bil na Koroškem, temu pač ni treba razlagati, kako slikovita je ta deželica s svojimi gorami, ravninami divnimi jezeri, prijaznimi vasi in trgi. In ljudje? Boljših kot so gostoljubni, prijazni, zgovorni, odkritosrčni in petjaželjni Korošci, si ne moremo želeli. Res, mnogo smo izgubili s ponesrečenim plebiscitom dne 10. oktobra 1920. Tega ne smemo pozabiti in preboleti nikdar. So med nami ljudje, ki se tolažijo, češ, saj nam je ostal vsaj Bled in Bohinj na Gorenjskem. Jaz pa in mnogi drugi trdimo: Na Koroškem bi imeli deset Bledov in Bohinjev!

Zato pa: Koroška, vedno mislim na te in na neosvobojene brate!

Ali sem pozaval naročnino?

Kreditne zadrug ob meji.

Že o priliki razprave o naknadnih kreditih sem imel priložnost povdarjati o bujno stanje 27 kreditnih zadrug ob meji. Te kreditne zadrug so z ozirom na to, da je prejšnja Avstrija hotela centralizirati svo državo, imela svojo centralo v Gradcu in imele tam naložen tudi svoj denar. Ob prevratu so hotele te zadrug prenesti ta denar v domovino, toda vlada jim je to prepovedala. Ker vlada tudi pozneje ni dala dovoljenja za prenos tega denarja v naše zavode, leži denar še danes v Gradcu. Ko se je lansko leto o priliki obiska avstrijskega kanclerja dr. Seipla razpravljalo o konvenciji med Avstrijo in našo državo se je na njihovo zahtevo in na pritisk Francije sprejelo načelo, da se vse naložbe naših državljanov v Nemški Avstriji izplačajo na ta način, da se plača za 100 predvojnih zlatih kron 8 dinarjev ali 32 jugoslovanskih kron, tako da ne dobe naši državljanji, ki imajo naložen svoj denar v zavodih Nemške Avstrije, niti ene tretjine svojih terjatev, dve tretjini pa izgube. Mi

smo povdarjali, da naj bi vlada tem zavodom priskočila na pomoč. Povdarjali smo, da je krivda vlade, da se ta denar po prevratu ni mogel prenesti v našo državo in da je vlada na pritisk Francije sprejela tako pogodbo, akoradno določbe v senžermenski mirovni pogodbi drugače govori.

G. finančni minister je izjavil, da hoče škodo, ki jo trpe naši državljanji vsled te pogodbe, povrniti iz budžetskih rezervnih kreditov. Sedaj pa g. finančni minister noče nič vedeti, čeprav so rezervni krediti zvišani na 3 milijone dinarjev. Pri tej priliki si dovolim g. finančnemu ministru oziroma celokupni vladi staviti drug predlog, da naj se, ako že vlada noče vpoštevati danih obljub, da naj se, ako že vlada noče vpoštevati danih obljub, da sedaj, ko se bo proučevala konvencija med Nemško Avstrijo in našo državo, možnost da se pomore vsem prizadetim zavodom, to so kreditne zadrug in nekaj regulativnih hranilnic. Predloži naj se zakon, da naj naši dolžniki, ki plačajo po tej ugodnosti (32 sedajnih K za 100 predvojnih K) svoje dolgove v Nemški Avstriji, celoten svoj dolg vplačajo v poseben fond, iz katerega se naj izplačajo odškodnine onim denarnim zavodom, ki trpe zaradi te konvencije škodo. Če je naša vlada prevzela na pritisk Francije dolžnost, da štiti N. Avstrijo, ni prevzela dolžnosti, da štiti naša industrijska podjetja, ki imajo dolgove v Nemški Avstriji, da jih štiti s tem, da ne plačajo niti ene tretjine tega, kar so svojčas sprejeli v dobri voluti. Mora se dati možnost, da se pomaga našim zavodom in tako odvrne nevarnost konkurza 27 zadrug. Treba je, da se pomore celi vrsti regulativnih hranilnic, ki imajo tudi precej denarja naloženega v N. Avstriji.

Domače vesti.

Murska Sobota. Naši mesarji ne marajo ničesar vedeti o tem, da bi znižali cene mesu. In tako je pri nas meso dražje, kakor pa v Mariboru ali v Ljubljani. Glavni vzrok leži v tem, da je pri nas premalo mesarskih obrtnikov in ni nobene konkurence. „Vrana vrani očesa ne izkljuje“ — to je stara prislovica in velja prav posebno za naše mestece. Tudi naši gostilničarje ne vedo, koliko bi računali. Vino kupujejo na Štajerskem po 12 do 16 K, v naših gostilnah pa vina pod 50 do 80 K ne dobiš zlahka. Onstran Mure je vino za 30% cenejše. Kako to? Saj vendar transportni stroški niso tako znatni. Stanejo pri litru k večjemu 1 do 2 K, ne pa več. Ni torej potrebno, da je vino pri nas kar za 10 do 16 K dražje pri litru, kakor na Štajerskem. Da so tudi nekateri obrtniki predragi z svojim delom, to je splošno znano. Zato pa si mnogi Sobočanci raje naročujejo blago pri obrtnikih po vesnicah ter v Mariboru. Naši trgovci v splošnem ne prodajajo po pretiranih cenah. To velja zlasti za manufakturne trgovine. To imajo kupci predvsem zahvaliti veliki konkurenci. Kar je Prekmurje jugoslovansko,

je namreč v Murski Soboti nastalo kar 6 novih manufakturnih trgovin. Z narodno-gospodarskega stališča je to sila važno. Ljudje ne hodijo več v tolikem številu v nemško Radgono, kakor nekdanj. In tako ostane denar doma in domači ljudje spravijo dobiček. Zakaj bi neki mi Prekmurci s svojimi dinarji radgonske Nemce mastili. Naša dolžnost je, podpirati domače trgovce. Seve pa trgovci ne smejo zahtevati prevelikih dobičkov. Potem bodo lahko konkurirali z Radgono in navezali kupovalce na sebe. Za vsakega trgovca in obrtnika še velja vedno to, kar je veljalo nekdanj: „Če hočeš obogateti, ne smeš kupcu kože odreti“. Mnogo pa jih je žalibog med nami takih, ki ne verujejo v to zlato resnico. Pa bi le sebi koristili, ako bi se je držali.

Murska Sobota. Bolj skromno smo Sobočanci minolo sredo obhajali tretjo obletnico nesrečnega koroškega plebiscita. V gostilniški sobi pri Dobraju se je zbralo precej občinstva. Priredila je večer „Jugoslovenska Matica“. Nje predsednik g. dr. Kovča je pozdravil navzoče ter razložil pomen prireditve. G. profesor Sušnik, koroški rojak je v izbranih besedah podal vzroke koroške propasti, ter bodril k vstrajnejšemu delu, da čimprej zasije dan svobode tudi tlačenim koroškim bratom. G. inženir Fišer je podal sliko plebiscitne borbe. Moški zbor pod vodstvom g. nadzornika Cvetka je zapel par lepih koroških narodnih pesmij.

Tedenske vesti.

Železnica Murska Sobota—Ljutomer—Ormož. Za dograditev te železnice je določenih daljnih 5 milj. dinarjev.

Mestni magistrat v Mariboru razglašča: Z ozirom na množene se tativine divjačine odreja mestni magistrat mariborski, da se mora vsakdo, ki namerava prodajati v Mariboru divjačino, zajce, fazane, jerebice itd., izkazati za vsaki komad divjačine z dovolilom (certifikatom) lastnika lova oz. lovskega najemnika, potrjenim od županstva, občine, kjer se nahaja dotični lov, da je upravičen prodajati divjačino, kakor je to že vpeljano v Mariboru za sadje, grozdje in perutnino (potrdila od županstva). Za lovce in lovske osonbe iz Maribora odpade to potrdilo od žu-

Naša država.

(Napisal profesor Orožen.)
(Konec.)

Po površini in do številu prebivalstva spada Jugoslavija med srednjevelike evropske države. Meri 248.000 km² ter ima nad 12 milijonov prebivalcev. Večje od nje so: Rusija s 5.030.000 km², Francija s 855.000 km², Španija s 500.000 km², Nemčija s 474.000 km², Švedska s 450.000 km², Finska s 390.000 km², Poljska s 370.000 km², Norveška s 323.000 km², Anglija s 315.000 km², Italija s 311.000 km² in Romunija s 279.000 km². Po številu prebivalstva pa nas nadkriljujejo: Rusija okrog 110 mil., Nemčija 60 mil., Anglija 45.5 mil., Francija 39.8 mil., Italija 39 mil., Poljska 28 mil., Španija 22 mil., Rumunija 15.5 mil., in Čehoslovaška 13.5 mil. Naše sosedne države so razen države so razen Rumunije in Italije vse manjše od Jugoslavije. Madžarska meri 87.000 km² in šteje 7.5 mil. prebivalcev, pri ostalih je razmerje sledeče: Avstrija 82.000 km² in 6.3 mil., Grčija 150.000 km² in 5.7 mil., Bolgarija 106.000 km² in 4.8 mil., Albanija 23 tisoč km² in 0.7 mil., Reka 28.5 km² in 53.000 prebivalcev.

Naša kraljevina ni gosto naseljena; na km² pride 48 prebivalcev, najgosteje so naseljeni industrijski kraji Slovenije ter ravnine na severu, najredkeje pa skalnata Dalmacija, Hercegovina, Črna gora in Makedonija. V splošnem ne moremo govoriti o proobljudenosti, saj ima na pr. Italija 128 ljudi na km²; nasprotno pa Rusija samo 17.

panstva in zadostuje v svrhu legitimitacije njih lovska karta in orožni list. Prestopki se bodo kaznovali po lovskem zakonu in tržnem redu za mesto Maribor. Predstoječi razglas stopi v veljavo z dnem 15/10. 1923.

Novi stodinarski bankovci. Kakor smo zvedeli, se tiskajo v tiskarni francoske banke novi 100-dinarski bankovci. Stare srbske in sedanje v obtoku se nahajajoče mora Narodna banka po bančnem zakonu izmenjati.

Važnost reklame po časopisih. Trгоvec, ki hoče, da občinstvo izve za njegovo trgovino in za blago, ki ga prodaja, mora inserirati po časopisih. Brez reklame je obsojen na životarenje. Trгоvec, ki si hoče pridobiti mnogo kupcev in ki bi rad kaj zaslužil, pač ne sme gledati na par dinarjev, ki jih plača za oglas. To so vsi pravi trgovci že davno poznali in žrtvujejo na leto po več milijonov samo za reklamo. Zlasti v Ameriki, v Nemčiji, na Angleškem in na Češkem razumejo to dobro. Pri nas v Jugoslaviji smo v tem oziru še mnogo zaostali.

Solunsko pristanišče. Naša država se je že dalje časa pogajala z Grčijo, da nam prepusti del luke v Solunu. Vsa naša prizadevanja so ostala brezuspešna. Sedaj pa je Grčija vendarle ustregla naši želji in nam odstopila lep del luke. To je Grčija storila v zahvalo za to, da se je naša država v grško-italijanskem sporu postavila odločno na stran Grške in s tem dosegla, da Italija ni li še bolj pritiskala na Grško.

Ruski rubelj in nemška marka sta padla v ceni že tako daleč, da stane danes 1 dolar kar 700 milijonov rubljev ali pa 600 milijonov nemških mark.

Sekvestre nameravajo odpraviti v Jugoslaviji. Pa je že tudi skrajni čas, da se krivica, ki se godi posameznikom, odpravi.

Pomanjkanje stanovanj občutijo tudi na Dunaju. Zato je občina sklenila, da bo v naslednjih petih letih sezidala 25 tisoč stanovanj in zato izdala več sto milijard nemško-avstrijskih kron.

7 odstotni kuponi državnega investicijskega posojila, ki se glase na 15. sept. 1923 se izplačujejo pri vseh davčnih uradih, pri čekovnem zavodu v Ljubljani ter pri vseh bankah, ki so vršile podpis tega posojila. Kdor je torej posojila. Kdor je torej podpisal posojilo, naj se torej pobriga, da dobi 7 odstotne obresti izplačane.

Jugoslavija je narodna država, ker so Jugoslovani v veliki večini; od 12 milijonov duš jih je 10 milijonov Jugoslovanov, to je 85% prebivalstva, od teh je Slovencev 1.024.000. Okrog 15% prebivalstva pripada drugim narodom, ki prebivajo ob mejah pomešani med naš narod, pa nikjer ne tvorijo večine; posamezne skupine so tudi v notranjosti države. Izmed teh takozvanih narodnih manjšin je 202.000 drugih Slovanov, od katerih $\frac{2}{3}$ Čehoslovakov, $\frac{1}{3}$ je pa Poljakov in Rusinov. Najštevilnejša narodna manjšina so Nemci, ki jih je pri nas 510.000. največ jih prebiva v Vojvodini, kamor so prišli v 18. stol. kot kolonisti; v Sloveniji jih je 40 tisoč. Madžarov imamo 470.000, v Prekmurju jih je 14.000, največ okoli Dolnje Lendave, kamor so prišli, ko so Turki pregnali Slovence. Skoraj enako je število Albancev. Rumunov je 180.000 in Turkov 150. Tudi židov je 64.000. V Sloveniji jih je blizu 1000, ki prebivajo skoraj vsi v Prekmurju. Zunaj mej naše države živi blizu milijon naših rojakov: 500.000 v Italiji, 300.000 na Grškem, 100.000 na Madžarskem in v Rumuniji.

Po veri je Jugoslavija zelo raznolika. Najštevilnejše so tri konfesije: pravoslavna, katoliška in muslimanska. Največ je pravoslavnih, katerim pripada 5.6 mil., to je 47% prebivalstva. Katolikov je 4.8 mil., to je 40%, tretje mesto zavzemajo muslimani z 1.4 mil., to je 11% prebivalstva. Evangeličanov je 210.000, od teh jih je v Prekmurju 27.000 ki so Slovenci.

Naša država je agrarna država, saj se peča s poljedelstvom 83% prebivalstva, dočim v industrijskih državah število industrijskega prebivalstva presega število kmetskega. Polje se

Občni zbor „Kola jugoslovenskih sester za Prekmurje“ se vrši danes, dne 13. oktobra ob pol 12. uri po učiteljskem zborovanju v državni osnovni šoli v M. Soboti.

Železniške nezgode. Dne 7. tm. je peštanski ekspresni vlak pri Subotici skočil s tira. Več vagonov je razbitih. Škoda znaša 5 milijonov Din. — Minoli teden pa je na postaji Bečkerek v Banatu osebni vlak trčil v tovornega ter mu vrgel par vagonov s tira. Več oseb je lahko poškodovanih.

V Nemčiji je položaj nejasen. Denar je izgubil svojo vrednost. Neredi trajajo dalje.

Glede Reke se sedaj mnogo govori in piše o neki „kompromisni rešitvi“ tega vprašanja. Z zahrbnim laškim sosedom bo težko doseči kak sporazum, ki bi bil v interesu cele države.

Opozicija v parlamentu se je pomnožila, ker so poslanci demokratske stranke slednjič vendarle uvideli, da je treba proti ogabni korupciji nastopiti z vsemi silami.

Konvencija z Avstrijo bo izvedena s posebnim zakonom, ki se že pripravlja.

Novi uporniki na Bolgarskem pridejo po naredbi min. pravde pred sodišče.

Za predsednika kitajske republike je izvoljen državnik Tsiankton.

Radiču ni sile. V Londonu živi. Slabo gotovo ne. Zato že skrbijo njegovi prijatelji, sicer pa ima tudi sam nekaj premoženja. Zahaja v goste zdaj k temi, zdaj k onemu politiku in državniku. Piše tudi domov. Svojo hišo v Zagrebu namerava prodati, ker mu treba denarja, najbolj pa zaradi tega, ker se boji, da bi mu jo naša „ljubezniva“ vlada zaplenila. Mož torej očitno ne misli še tako kmalu priti nazaj. Zaenkrat še razmere notranje in zunanje niso posebno ugodne za „hrvatsko-seljaško-republiko“. Toda Radič je vstrajen kakor malokdo. Prepričan je, da pride enkrat tudi on do politične moči in na vlado. On dobro ve, da je že marsikateri car in kralj sfrčal, odkar on g. Radič politikuje, pa si misli, da še bo marsikaka kronana glava sfrčala, predno bo on dopolitikoval. Drugo vprašanje pa je, če bo Radič kedaj doživel to, da bode sfrčala tista kronana glava, ki je njemu najbolj na poti.

Vinska letina je letos kvalitativno splošno boljša od lanske.

oskrbuje najskrbneje in živina se goji najumneje na severu (v Sloveniji in v Vojvodini), najnevarneje pa v Makedoniji, ki je bila do 1. 1912. pod Turki; tam so kraji, kjer ne poznajo hlevov in ne gnojenja. Največ se pri nas pridelava koruze in za njo pšenice, ki se močno izvažata, vendar pa imamo doma v celem zapadnem obmorskem delu pokrajine, ki ne pridelajo za svojo potrebo. Dosti preko domače potrebe se pridelava vina, saj smo v tem oziru četrti država v Evropi, tudi sadja imamo za izvoz. Sladkorna pesa, knoplja, tobak, bombaž itd. so naše industrijske rastline. Zanimivo je, da nam raste v Makedoniji riž. Zelo važno panogo zavzemata živinoreja in gozdarstvo, ki imata tudi v izvozu važno postavku. Rudno bogastvo je razen v ravninah povsod veliko, najbolj se izkorišča v Sloveniji, Bosni ter v sev. Srbiji. Industrije je največ v Sloveniji in Bosni, pa tudi v Vojvodini, Hrvatski, Dalmaciji in sev. Srbiji. Z njunim prospevanjem je v ozki zvezi promet, ki se kljub raztrganemu omrežju in pomanjkanju vozil vendarle boljša.

Tako v rudarstvu kakor v industriji in trgovini dela ovire pomanjkanje kapitala. Vendar je napredek povsod, kar je razveseljivo dejstvo: zavedati se moramo, da se še nobena država ni v enem dnevu uredila in kar so za nas dolga leta, to bo za tiste, ki bodo gledali nazaj, le kratka doba!

Ne boj se sovražnikov a varuj se prijatelja, ki vedno pritrjuje.

Po svetu.

Zgodbe nekega izseljenca „Amerikanca“. Neki Jugoslovan ni bil doma več zadovoljen; zaslužek mu je bil premajhen, vse nekako pusto, hotel je v svet. V Ameriko takrat slučajno zaradi polnega števila priseljencev ni mogel, zato jo je popihal v Francijo, misleč: „Tam bo dovolj dela in dosti plače!“ Res je došel na Francosko, ali dela ni bilo, pa tudi zaslužka ne. Kako je bilo potem, to je sam pripovedoval tako-le: „Bilo nas je skupaj več, ki smo iskali zaslužka, a ga nismo našli. Prišel je k nam neki lažnjivi agent, ki nas je nagovarjal, naj se peljemo na otok Kuba, odtam je lahko priti v Ameriko. Dan pozneje se nam ponudi, da nas spravi (seveda proti mastni nagradi) v Mehiko, odtam bo igrača priti v Zedinjene države, kjer bo dela in zaslužka dovolj. Brzojavili smo domo po denar, plačali agenta in vožnjo, nato pa se nas je deset odpravilo v Mejsko. Srečno smo došli tja. Zaslužka ni bilo, denarja smo imeli že tudi malo. Stradali smo in s strahom mislili, kaj bo. Tedaj pa nas dobi v roke neki židovski agent iz Nemčije. Ponudi se nam, da nas spravi za 100 dolarjev v Zedinjene države. Zopet smo brzojavili v domovino po denar, plačali potem agenta, ki nam je izdal neke listine. Zvečer ob 9. uri smo odšli iz mesta proti severu do neke reke blizu meje. Hoteli smo jo prebresti oziroma preplavati ter iti potem dalje na zemljo Zedinjenih držav. Toda, o groza! Napadejo nas trije oboroženi Mehikanci in nas oropajo popolnoma. Grozeč nam s samokresi, so nas prisilili, da smo se slekli do nagega. Potem so nas nagnali naprej; nagi smo zdaj lahko prebredli in preplavali reko. Kam sedaj? Dalje in dalje v Kolorado! — Ponoči smo hodili, držeč se zvezde severnice, po dnevu pa smo se lačni in žejni skrivali ter spali. Tako smo prehodili peš okoli 70 milj, živeli smo za silo ob divjem sadju. Ko smo neko noč zopet potovali, nas je vjela policija na samodiču (avtomobilu). Morali smo seboj v mesto El Paso, tam pa so nas zaprli. Dobili smo revno obleko in morali ostati v zaporu mesec dni. Preko New-Orleansa so nas spravili potem v New-York. Prepričan sem se na tem mukepolnem potovanju, da ima Amerika vse polno zaporov ob meji. Povem tudi odkrito, da sem na svojem potovanju prestopil posebno v Mehiki, mnogo več strahu kakor poprej vsa tri leta v svetovni vojni.

Zdaj sem v New-Yorku in čakam hrepeneče, da se čimprej vrnem v svojo ljubo domovino, v lepo Jugoslavijo. Zapravi sem od Francije do sem 550 dolarjev, s katerimi bi doma lahko živel prav dobro. „Zgubljeni novci — ne dojde več!“ Prepričan sem se — in to bom povedal od zdaj vsakemu nezadovoljnežu — da je vendarle pri nas v Jugoslaviji življenje najcenejše in najsrečnejše. Zdaj vem, kako resničen je stari pregovor: Ljubo doma, kdor ga ima! Res je, kakor včasih v šali pojemo: Lepa naša domovina, ima mesa, ima vina! Pa tudi kruha je povsod dovolj! Kdor ima pridne roke in pamet v glavi, najde lahko v naši domovini pošten zaslužek, ima pa lahko tudi srečno življenje. Jaz ne bom silil nikdar več v tujino, od vračal pa bom tudi druge od takega namena. Žalostne izkušnje so me izučile in izmodrile.

Naročajte si „Naš dom“!
Naročnina za četrto leto znaša
samo 10 Din.

Denar in blago.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 84—80 Din, 100 francoskih frankov stane 527—532 Din, za 100 avstrijskih kron je plačati 0.1250—0.1260 Din, za 100 češkoslovaških kron 263—264 Din, za 100 nemških mark 0.00125—0.00021 Din in za 100 laških lir 408—409 Din. V Curihu znaša vrednost dinarja 6.35 cent. (1 centim je 1 para). Od zadnjega poročila je vrednost dinarja narasla in stalno raste.

Cena žitu: (Se razume za 100 kg v dinarjih) pšenica 100 kg je padla od 362—340 Din. Bosanska pšenica je še cenejša. Rž a 275. Oves 315—265. Ječmen, jari 287, zimski 250—262. Koruza 260—300, moka 0 590—600. Otrobi (z vrečami) 125—160. — V primeri s temi cenami, katere smo objavili zadnjič stoji sledeče zadnje poročilo, ki je zanimivo: Pšenica, banatska in vojvodinska se je prodajala po 337 do 340 Din, srbijanska iz Mačve pa po 317 do 320 Din za 100 kg. Slavonska pšenica je bila mnogo dražja, pa za to ni bilo večjih kupčij. — Kuruza se je dobila po 228—285 Din, ječmen pa po 270 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignalo se je: 39 konj, 18 bikov, 152 volov, 380 krav in 6 felt. Skupaj 566 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 23. 8. 1923 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže Din 13—15.—, poldebili voli 13.50—15, plem. voli 9.50—11.50, bikji za klanje 11.50—12.50, klavne krave debele 11.50—13.75, plemenske krave 10—12.50, krave za klobasarje 8.25—9.25, molzne krave 9.50—12, breje krave 9.50—12.50, mlada živina 9.75—14. — Na svinjski sejmu 21. sept. se je pripeljalo 281 svinj, dve kozi in ena ovca. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 170—225 Din, 7—9 tednov 300—450 Din, 3—4 mesce 550 do 650 Din, 5—7 mescev 800—950 Din, 8—10 mescev 1000—1300 Din, 1 leto 2000—2350 Din, 1 kg žive teže 20—22.50 Din, 1 kg mrtve teže 27.50—30 Din, koza komad 225—250 Din, ovca komad 275—300 Din. Cene so se dvignile.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso 24 do 27 Din, meso od bikov, krav in telic 21 do 22 Din, telečje meso 24 do 27.50 Din, svinjsko meso sveže 35 do 40 Din povsod za 1 kg.

Brzo-brzo

na vlak v Celje v veletrgovino R. Stermecki kjer kupite letos

sukno

za moške in volneno za ženske obleke, parhent, belo, pisano in rujavo platno, kakor tudi vso drugo manufakturno robo po čudovito nizkih cenah. V lastnem interesu se vsakemu priporoča, da enkrat poskusi kupiti v veletrgovini R. Stermecki, Celje. Trgovci engros-cene.

Prodajam čisto novi, še le dva meseca uporabljeni

4½ PS. Bencin-Benzol-motor

ležeči — 450 tur, tip LB. 5½ kompletno. Vprašati pri Karlu Sterman, hoteljir v Ljutomeru.

Važno za bolnike!

Važno za deco!

Suhar (cvibak).

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem začel v moji pekarni izdelovati tri vrste suharja (cvibaka) in sicer: vanili in cimet. Ta suhar je zelo priporočljiv za vse ki so bolni na želodcu. Uživa se z največjo slastjo in koristjo, ako se ga namoči v vinu. Otroški (dečji) se uživa z mlekom. Paket stane 4 dinarje in se dobi v vseh večjih krajih. S spoštovanjem

Kralj Vekoslav,
pekarna Beltinci.

Podpirajte domačo obrt! Zajtevajte povsod Kraljev suhar.

Gospodom priporočam za bližajočo se zimsko sezono svojo pravkar iz tovarne prispelo bogato zalogo

jesenskih in zimskih

KLOBUKOV

Jurij Sukič, klobučar

Murska Sobota

Lendavska cesta (nasproti židovskemu templju).

Portland cement

Super fosfat (umetna gnojila)

Štajnkol (premog)

Vogelje

Drva

Seno

Strešna lepenka (térpapir)

in ostale gospodarske potrebščine in produkte prodaja najbogše in najfalejše

Czipoth Viktor

trgovca z lesom, drvami in premogom

v Murski Soboti

Slovenska ulica

Šparajte!

Prekmurska posojilnica

r. z. z. o. z.

v Murski Soboti

plača intereš na hranilne vloge

9%

brez odtegnenja rentnega in invalidskega davka.

Daje posojila po najugodnejši ceni

Pisarna je v hiši fiškališa g. dr. Škerlaka pa tudi v židovskem župnišču (farofu).

Hišo (hram)

v Murski Soboti v Zvezni ulici prodaja zaradi preselitve **Vince Pintarič**.

100 Din dobi, kdor prinese v gradu knjigo v zelenih platnicah. Upravništvo „Našega doma“. V knjigi je med drugim zapisal Iv. Hribar v Mozirju besede: „Sitnežu se lahko je ogniti, a nasilniku nikdar vpogniti“. V knjigi je tudi originalni verz Otona Zupančiča; na prvi strani je verz dr. Antona Schwaba. — Lastnica knjige je Tonči Ježovnikova.

Najcenejša oblačilnica vsakovrstne robe je pri

J. Trpinu

Maribor, Glavni trg 17.

Ako pridete kaj v Maribor, oglejte si pri Trpinu obleke, ki so cenejše kakor kje drugod.

KOTLE

za žganjekuho (palenko žgati) izdeluje najcenejše

LADISLAV GLUMAC
Maribor, Glavni trg 4.

Kotli so trnok dobri, trpežni, pa tudi lepi. Razpošiljajo se po celi državi.

Najcenejša trgovina z vsakovrstnim manufakturnim blagom, ter svilenimi rutami itd.

M. FELDIN

Maribor, Vetrinjska ulica
Na debelo! Na drobno!

Na prodaj

je 6 postelnjakov (matrac) in 2 zična vložka. Na ogled so pri g. Žaliku v gradu v Murski Soboti. Vse novo.

Proda se takoj

enonadstropna hiša

s trgovskim lokalom in prostim stanovanjem, z gospodarskimi poslopji, sadonosnikom, vrtom in staviščem ob glavni cesti v zelo prometnem trgu severne Slovenije. Vprašanja na „Naš dom“ v Murski Soboti pod št. 1923.

Tvornica (fabrika) kemičnih izdelkov

„JELEN“

d. z. o. z.

Maribor, Meljska cesta št. 75
priporoča sledeče svoje izdelke: **kolo-maz** (prima kakovosti) **vazolino**, vsakovrstne **kreme za črevlje** (cipele) in to terpentinovne in voščene, **črnilo**, **plavilo**, **ličilo**, olje za šivalne stroje itd. Cene nizke, nižje kakor v Nemški Avstriji.

Motocikli kupim takoj. Ponudbe pod „Motocikli“ na upravo „Našega doma“.

konjskih oprem (sprav)

po najnižji dnevni ceni ima vedno v zalogi

Marko Mavrič

sedlarski mojster

v Dolnji Lendavi št. 122
(prej Tittler).

Mlinarji v Prekmurju

Najboljše in najcenejše dela

Prvo jugoslov. mlinostavno podjetje

M. Forstnerič & sinovi

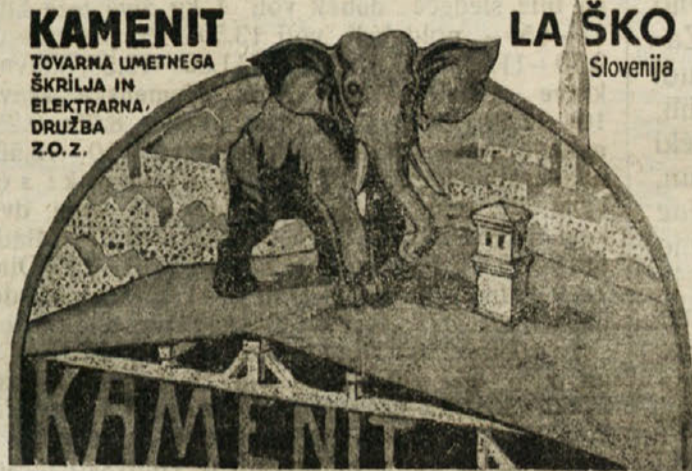
MARIBOR — MELJE

KAMENIT

TOVARNA UMETNEGA ŠKRILJA IN ELEKTRARNA DRUŽBA Z.O.Z.

LAŠKO

Slovenija

Azbestno-cementni škriki KAMENIT

Najcenejša in najtrpežnejša streha. Zahtevajte proračune. Na zahtevo obiski brezplačno. Zastopnik: Samuel Kohn, Murska Sobotica.

KAVARNA BOROŠ v MURSKI SOBOTO

se priporoča vsem, ki prihajajo po poslih v Mursko Sobotico. Na razpelo so slovenski, hrvaški, srbski, madjarski in nemški časopisi. **2 biljarda!** Vsikdar topla kava! Vsikdar vroč čaj!

Pozor! Zimsko blago Pozor!

fini češki štofi, cajgi za moške gvante, porhati, štofi, cajgi za ženske gvante, robci veliki in za glavo, druki, oksfordi, cefiri, barhati, vunati in razno drugo blago se najleži zbere vsikdar pri

Br. Brumen v Murski Soboti

poleg birovijske.

Cie. Gle. Transatlantique

Francoska linija

Havre-New York

Nakrajša linija, samo

6 dni čez morje

Glavno zastopstvo:

Slavenska banka, d. d. v Zagrebu.

Vozne listke in tozadevna pojaznila daje

zastopnik Ivan Kraker

Ljubljana, Kolodvorska ulica 41.

Novo zidana hiša

v Murski Soboti se prodaja zaradi izselitve po nizki ceni. Sta 2 sobi, 1 kuhinja, klet, veliko dvorišče. Natančneje se izve v kavarni Boroš v Murski Soboti.

Velika zaloga pohištva

lastnih izdelkov po konkurenčnih cenah

Šercer in drug, Maribor

Vetrinjska ulica št. 2.